

EUROPEJSKIE DNI DZIEDZICTWA

MOJA DROGA

12–13 / 19–20.09

INFORMATOR

województwo podlaskie

województwo podlaskie

Wojewódzka
Inauguracja
Europejskich
Dni Dziedzictwa

miejsowości biorące udział w EDD 2020

Drohiczyn → 6
Białystok → 7-12
Bielsk Podlaski → 13
Choroszcz → 14
Ciechanowiec → 15
Czyżew → 16
Dobrzyniewo Duże → 17
Drohiczyn → 18
Filipów → 19-20
Grajewo → 21-22
Janów → 23
Malesowizna → 24
Puchły → 25
Supraśl → 26-28
Tykocin → 29-30
Wasilków → 31

Szanowni Państwo,

Przed nami kolejna edycja Europejskich Dni Dziedzictwa – wspólnej inicjatywy Unii Europejskiej i Rady Europy mającej na celu promocję lokalnych zabytków, kultury i tradycji. Polska aktywnie uczestniczy w obchodach już od 1993 roku, a grono przyłączających się podmiotów sukcesywnie wzrasta. Bogatą ofertę kulturalną oferują instytucje państwowe, jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe czy lokalne stowarzyszenia. Przygotowywane wydarzenia z roku na rok cieszą się coraz większą popularnością, czego wyrazem jest rosnąca liczba uczestników. W 2020 roku Europejskie Dni Dziedzictwa spędzimy nieco inaczej niż w latach poprzednich ze względu na pandemię koronawirusa i konieczność dostosowania się do nowej rzeczywistości, część wydarzeń została przygotowana formie on-line.

Tegoroczne obchody, podobnie jak i w zeszłym roku, wpisują się w założenia Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017-2022, upamiętniającego 100. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Hasło przewodnie „Moja Droga” koresponduje ze stuleciem Bitwy Warszawskiej 1920 r., uznawanej za jedną z najważniejszych bitew świata. Kierunki naszych dróg wyznaczały myśli naszych przodków o wolnej i niepodległej Polsce, którzy nie szczędzili krwi i trudów, by nasz kraj powrócił na mapę Europy. Polskie Państwo czci tę rocznicę nieprzypadkowo, to bardzo ważne wydarzenie, które kształtowało polską tożsamość, polską mentalność, nasze myślenie, system wartości, naszą świadomość historyczną, tożsamościową, kulturową i państwową. Odzyskując niepodległość po 123 latach musieliśmy stanąć do obrony niepodległości i zdaliśmy egzamin. Wielkie zwycięstwo Narodu Polskiego w starciu cywilizacyjno-ideologicznym było wydarzeniem wielowymiarowym.

Okazało się, że potrafiliśmy być razem ponad podziałami, aby obrać wspólną drogę ku niepodległości. Przy okazji tak znakomitego jubileuszu warto pamiętać, że są to ponadczasowe wartości o wielowymiarowym kontekście.

Wydarzenia przygotowane dla Państwa przez organizatorów przybliżają losy małych ojczyzn, bohaterów tych ziem i ich postaw. Specjalne wykłady, spacer, ekspozycje, słuchowiska czy rajdy, umożliwiają świadome współuczestnictwo w kulturze w nowej atrakcyjnej formie. Zachęcam do zapoznania się z bogatą ofertą i wybraniem swojej drogi do Europejskich Dni Dziedzictwa.

Jarosław Sellin

Wiceminister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Szanowni Państwo,

przed nami 25. edycja Europejskich Dni Dziedzictwa odbywająca się w tym roku pod hasłem „Moja Droga”.

Serdecznie zapraszamy do uczestnictwa w wydarzeniach przygotowanych przez organizatorów na terenie całego województwa podlaskiego, zarówno tych odnoszących się do regionalnych historii i tradycji, jak i takich, które są świadectwem patriotyzmu oraz szacunku do małych i wielkich ojczyzn.

Województwo podlaskie jest wyjątkowym regionem, miejscem gdzie od wieków krzyżowały się różne szlaki historii, ludzi i kultur. Z tych spotkań wynikały często rzeczy wielkie, czasem krwawe i bolesne, ale też pełne chwały i poświęcenia. Schodziły się tu też drogi pięknych idei, których odzwierciedlenie widzimy w naszym krajobrazie kulturowym, bogatym w różnorodną architekturę i zabytki. Artystyczne uniesienia powodowane biegiem historii czy też zwykłymi, ludzkimi uczuciami odzwierciedla także sztuka prezentowana w naszych muzeach i galeriach.

W ramach Europejskich Dni Dziedzictwa będziemy wspólnie wędrować tymi drogami i zwracać uwagę na ich małowiczkość i bogactwo. Zachęcamy do odkrywania lokalnego dziedzictwa i odczytywania ukrytych w nim treści. Niech podróż przez Podlaskie będzie przyjemna i pełna niespodzianek. Niech stanie się również okazją do refleksji nad tym, jak chronić nasze dziedzictwo, by następne pokolenia świadome jego wartości były dumne z wyjątkowego miejsca, w którym żyjemy.

Życzymy Państwu niezapomnianych wrażeń na szlaku!

[Zarząd Województwa Podlaskiego](#)

Marszałek Województwa Podlaskiego

Artur Kosicki

Wicemarszałek Województwa Podlaskiego

Marek Olbrys

Wicemarszałek Województwa Podlaskiego

Stanisław Derehajło

Członek Zarządu Województwa Podlaskiego

Wiesława Burnos

Członek Zarządu Województwa Podlaskiego

Marek Malinowski

DROHICZYN

13 września

Wojewódzka Inauguracja Europejskich Dni Dziedzictwa. Wojna 1920 – walki nad Bugiem

rekonstrukcja historyczna

12.00- 15.00 W setną rocznicę zwycięskiej wojny z bolszewicką Rosją, nad Bugiem w pobliżu Drohiczyńa odbędzie się wydarzenie przywołujące sukcesy polskiego żołnierza, poświęcenie społeczeństwa i jego wielką wolę obrony na nowo niepodległej ojczyźnie.

Podczas odwrotu armii bolszewickiej po Bitwie Warszawskiej, oddziały rosyjskie docierają do linii Bugu. Polskie wojska w pościgu za Rosjanami, w euforii po niedawnym zwycięstwie odnoszą kolejne sukcesy militarne.

Bolszewicy dochodząc do przeprawy na Bugu, w panicznym odwrocie stłoczyli się na drogach dojazdowych do przeprawy przez rzekę. W tym czasie nadciągają polskie wojska i sromotnie gromią Rosjan pod Drohiczyńem, Milejczycami i Frankopolem. Organizatorzy pragnąc odtworzyć te właśnie wydarzenia zamierzają przeprowadzić rekonstrukcję bitwy na nadrzecznych łąkach koło Drohiczyńa. Zaplanowano udział około 150 rekonstruktorów, efekty pirotechniczne, kawalerię i mnóstwo realizmu.

ORGANIZATOR:

→ Szwadron Kawalerii im. 10 Pułku Ułanów Litewskich
t 604222525 @astra7@poczta.onet.pl ▶ <http://www.10pulk.pl/>

PARTNER:

→ Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego

BIALYSTOK

19 września

Konkurs fotograficzny „Architektoniczne perły przeszłości”

wystawa, konkurs

Celem konkursu jest pokazanie szeroko rozumianej architektury, będącej świadectwem dziedzictwa północno-wschodnich ziem dawnej Rzeczypospolitej. Nagrodzone prace zostaną zaprezentowane w postaci wielkoformatowej wystawy w centrum Białegostoku.

Ważne jest zinterpretowanie za pomocą różnych technik fotograficznych obiektów architektonicznych, które były istotne dla społeczności lokalnej, a dziś są ważne ze względu na świadectwo swoich czasów, walory artystyczne, bądź politykę pamięci. Integralnym elementem zgłoszonych prac

musi być opis fotografii, zawierający informację o miejscu i czasie jej zrobienia.

Zadaniem uczestników konkursu jest wykonanie fotografii przedstawiających zabytki architektury, które można uznać za dziedzictwo dawnej Rzeczypospolitej. Szczególnie oczekiwane są zdjęcia dokumentujące zamki, pałace, budownictwo sakralne i dwory znajdujące się na terenie dzisiejszej Białorusi, Litwy, Łatgalii (na Łotwie) i Podlasiu (Polska), będące świadectwem pamięci o Wielkim Księstwie Litewskim oraz dokonaniach obywateli II Rzeczypospolitej.

Każdy uczestnik może przesłać maksymalnie 3 prace, w tym jeden zestaw. Zdjęcia należy nadsyłać do **1 września 2020 r.**

Organizator uhonoruje nagrodami finansowymi zdobywców I, II i III miejsca oraz zastrzega sobie prawo do przyznania wyróżnień:

I miejsce – 1000 zł
II miejsce – 800 zł
III miejsce – 700 zł

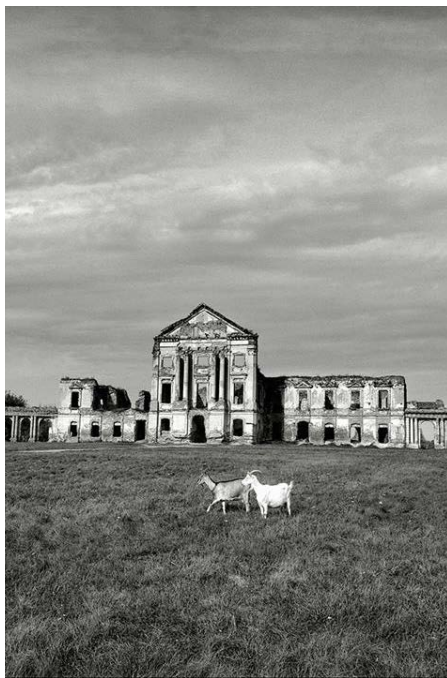
Nagrodzone oraz wybrane spośród wszystkich nadesłanych przez uczestników prace zostaną zaprezentowane w postaci wielkoformatowej wystawy w Białymstoku podczas Europejskich Dni Dziedzictwa.

19 września | sobota

12.00 Wernisaż wystawy

Szczegółowe informacje oraz regulamin konkursu znajduje się na stronie: www.rod-m-bialystok.pl

Projekt współfinansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej w ramach konkursu „Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2019–2021”.

ORGANIZATOR:

→ Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Białymstoku
→ Stowarzyszenie Edukacji i Dialogu „Fontis et Futura”
→ Młodzieżowy Dom Kultury w Białymstoku
t 517 086 048 @ rod-m@rod-m-bialystok.pl https://rod-m-bialystok.pl

PARTNER:

→ Podlaski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”
→ Związek Polaków na Białorusi
→ #uCentry Hrodna
→ Polska Macierz Szkolna na Litwie
→ Państwowe Gimnazjum Polskie im. Józefa Piłsudskiego w Daugavpils

STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA”

MACIERZ SZKOLNA

Państwowe Gimnazjum Polskie im. Józefa Piłsudskiego w Daugavpils

@uCentry
Ośrodek Debaty Międzynarodowej Białystok

BIAŁYSTOK

12-20 września

4 wystawy pod wspólną nazwą „Podlaskie sploty”

wystawa

W galeriach Podlaskiego Instytutu Kultury podczas tegorocznych EDD będą udostępnione dla zwiedzających 4 wystawy związane z tradycyjnym tkactwem i tkaniną.

Podlaski Instytut Kultury zaprasza podczas tegorocznych Europejskich Dni Dziedzictwa do odwiedzenia swoich galerii.

1. Wystawa prac twórczyni ludowych z pracowni umiejscowionych na szlaku Kraina wтку i osnowy.

Na wystawie zaprezentują swoje prace najbardziej uznane twórczynie ludowe, laureatki wielu nagród i wyróżnień, których tkaniny znajdują się w licznych muzeach i prywatnych kolekcjach. Zaprezentujemy tkaniny dwuosnowowe, sejpaki, tkaniny wybierane i wielonicielnicowe.

Miejsce: Galeria „Spodki” Białystok, ul. św. Rocha 14

2. Wystawa prac artystów profesjonalnych inspirowanych tkactwem ludowym.

ORGANIZATOR:

→ Podlaski Instytut Kultury w Białymstoku
t 85 740 37 15 @ galeria@pikpodlaskie.pl https://pikpodlaskie.pl/

Na ekspozycji znajdą się między innymi prace artystów takich jak: Izabela Marcjan, Marta Pokojowczyk i innych.

Miejsce: Galeria PIK Białystok, ul. Kilińskiego 8

3. Wystawa tkanin z archiwum Liceum Plastycznego w Supraślu.

Wystawa zaprasza do obejrzenia najciekawszych prac dyplomowych z ostatnich lat wykonanych przez uczniów Liceum Plastycznego o specjalności tkanina artystyczna.

Miejsce: Galeria PIK Białystok, ul. Kilińskiego 8

4. Wystawa fotograficzna Eleonora Plutyńska. W poszukiwaniu zaginionych splotów.

Jest to zestaw fotogramów w formacie 100×70, poświęconych twórczości E. Plutyńskiej oraz jej pracy w Janowie.

Miejsce: Galeria „Spodki” Białystok, ul. św. Rocha 14

PODLASKI INSTYTUT KULTURY

BIALYSTOK

13 września

„Moja droga” – artystyczny piknik w Muzeum Rzeźby Alfonsa Karnego

warsztaty

Muzeum Rzeźby Alfonsa Karnego zaprasza do udziału w „podróży” do miejsc, które niegdyś odwiedzał Alfons Karny. Spotkanie odbędzie się w muzealnym ogrodzie.

13 września | niedziela

13.00-15.00 Każde stanowisko zorganizowane podczas pikniku będzie odpowiadało jednemu miejscu związanemu z Alfonsiem Karnym.

Stacja pierwsza – Białystok

Stanowisko poświęcimy młodości Alfonsa Karnego. Uczestnicy poznają początki działalności rzeźbiarza. Będą mieli okazję wykonać drzewo genealogiczne swojej rodziny.

Stacja druga – Warszawa

Stanowisko poświęcone będzie latom studenckim Alfonsa Karnego. Tu uczestnicy będą mieli okazję spróbować pracy z gliną.

Stacja trzecia – Zakopane

Alfons Karny wkrótce po ukończeniu studiów odwiedził Zakopane. Szczególnie interesowała go atmosfera miasta oraz tradycja góralska. Podczas „podróży” uczestnicy wykonają malunki na kamieniach.

Stacja czwarta – Sopot

W tym miejscu nawiążemy do karykatur Alfonsa Karnego, które prezentują „migawki” z jego podróży do Sopotu. W czasie tej „podróży” uczestnicy wykonają obrazy malowane solą.

Miejsce: ul. Świętojańskiej 17, 15-277 Białystok, w ogrodzie Muzeum Rzeźby A. Karnego,

Ilość miejsc: 50 osób, rezerwacja pod numerem: 509 336 862 lub mailowo: muzeum.karnego@muzeum.bialystok.pl

Wstęp bezpłatny.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Rzeźby Alfonsa Karnego Oddział Muzeum Podlaskiego w Białymstoku

☎ 509 336 862 @ k.malinowska@muzeum.bialystok.pl ▶ <http://muzeum.bialystok.pl>

BIALYSTOK

13, 20 września

Artystyczne podróże Kossaków

zwiedzanie

11.00 Zapraszamy do białostockiego Ratusza na bezpłatne oprowadzanie po wystawie Kossakowie. Juliusz Kossak (1824-1899) / Wojciech Kossak (1856-1942).

Juliusz i Wojciech to dwa pokolenia malarzy w rodzinie Kossaków. Ojciec był samoukiem o nieprzeciętnym talencie, syn zaś zdobył wszechstronne wykształcenie w kierunku malarstwa. Pierwszy stateczny i poważany w kręgach artystycznych, drugi bon vivant swojej epoki, ale niezwykle pracowity i zdyscyplinowany w procesie tworzenia. Obaj malowali sceny historyczne, batalistyczne, sceny rodzajowe z życia arystokracji i mieszkańców podkarskich wsi. Szczególnie malarstwo historyczne Kossaków miało silny wpływ na umacnianie tożsamości narodowej Polaków w czasie pokonywania trudnej drogi wiodącej do odzyskania niepodległości

ojczyzny. Powtarzany przez obu motyw konia symbolizował nie tylko towarzysza polowań, wypraw wojennych, ale przede wszystkim był symbolem wolności. Przyglądając się prezentowanej ekspozycji zaobserwujemy, jak to piękne i majestatyczne zwierzę uwieczniał akwarelami Juliusz, a w jaki sposób Wojciech wprowadzał je w sam środek bitwy.

Czas trwania: ok. 30 min.

Ilość miejsc: do 10 osób. Obowiązują zapisy pod nr. tel. (85) 740-77-42 lub 509 336 740.

Zasady zwiedzania obowiązujące w okresie zagrożenia Covid 19:

Zwiedzanie dostępne będzie tylko dla osób posiadających własne maski zasłaniające usta i nos (nie dotyczy dzieci poniżej 4 roku życia). Zwiedzający obowiązani są do dezynfekcji rąk lub rękawiczek płynem dezynfekującym umieszczonym przy wejściu do budynku.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Podlaskie w Białymstoku

☎ 509336740 @ promocjaiedukacja@muzeum.bialystok.pl ▶ <http://muzeum.bialystok.pl/>

BIAŁYSTOK

20 września

Drogami pierwszych studentów Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku

wycieczka / spacer

12.00 EDD 2020 w Muzeum Historii Medycyny i Farmacji Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku odbędą się pod hasłem DROGAMI PIERWSZYCH STUDENTÓW UNIwersYTETU MEDYCZNEGO W BIAŁYMSTOKU

Muzeum Historii Medycyny i Farmacji Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku zaprasza na spacer historyczny pt.: DROGAMI PIERWSZYCH STUDENTÓW UMB.

Uczestnicy będą mieli okazję do poznania dziedzictwa i tożsamości akademickiej Pałacu Branickich oraz pierwszej medycznej uczelni w Białymstoku, odkryją ślady po

dawnym uniwersyteckim ogrodzie botanicznym, boisku akademickim i wysłuchają opowieści o początkach kampusu UMB.

W tym roku Uniwersytet Medyczny w Białymstoku obchodzi jubileusz swego 70-lecia. Z dniem 1 stycznia 1950 r. powołano pierwszą w Białymstoku, a dziesiątą w Polsce – Akademię Medyczną (pierwotnie zwaną Akademią Lekarską). Uczelnia posiadała wówczas jeden Wydział – Lekarski. Uczelniany kampus zlokalizowano w samym centrum miasta. Główną siedzibą Akademii został Pałac Branickich. A początki szpitalnictwa w Białymstoku sięgają wieku XVII...

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Historii Medycyny i Farmacji Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku
t 85 748 54 67 @ magdalena.muskala@umb.edu.pl ▶ <https://www.umb.edu.pl/muzeum>

BIELSK PODLASKI

12-13 września

„W Polskę idziemy... Bielsk Podlaski w dwudziestoleciu międzywojennym.”

wystawa

Bielsk Podlaski na odzyskanie niepodległości pod skrzydłami Rzeczypospolitej czekał do 1919 roku. W Polskę idziemy... Bielsk Podlaski w okresie międzywojennym to wystawa ukazująca kształtowanie się życia społecznego, kulturalnego i samorządowego w nowej rzeczywistości.

Narodowe Święto Niepodległości obchodzimy 11 listopada dla upamiętnienia odzyskania niepodległości przez Polskę w 1918 r. Mieszkańcy niektórych części Rzeczypospolitej na upragnioną wolność musieli czekać dłużej. Do Bielska Podlaskiego zawiątała ona dopiero 19 lutego 1919 r. Jednak już wcześniej bielszczanie zaczęli organizować polskie instytucje. Zaczęła odradzać się spółdzielczość oraz szkolnictwo. Grupa polskich patriotów zorganizowała gimnazjum,

którego dyrektorem został ks. dr Bronisław Zaleski.

„W Polskę idziemy... Bielsk Podlaski w okresie międzywojennym” to opowieść o wielokulturowym mieście, jego mieszkańcach i panujących wśród nich nastrojach. To spacer po mieście, które znalazło się w nowej rzeczywistości i opowieść o ludziach, którzy na fali entuzjazmu organizowali polskie instytucje, spółdzielczość i szkolnictwo jeszcze przed włączeniem tego terytorium do Rzeczypospolitej.

Wystawa została wzbogacona o blisko czterdzieści KODÓW QR z ciekawostkami, nagraniami, wspomnieniami, dokumentami i fotografiami z dwudziestolecia międzywojennego, dzięki którym jeszcze bardziej poczujecie klimat tamtych czasów.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum w Bielsku Podlaskim Oddział Muzeum Podlaskiego w Białymstoku
t 509336841 @ muzeum.bielsk@muzeum.bialystok.pl ▶ <http://muzeum.bialystok.pl/>

CHOROSZCZ

12-13 września

„Jan Klemens Branicki i Zygmunt Gloger. Arystokrata a ziemianin w podróży”

gawęda / opowieść

Muzeum Wnętrz Pałacowych w Choroszczy zaprasza na gawędy historyczne wsparte prezentacjami multimedialnymi, ukazujące różnice w celach i sposobach podróżowania dwóch słynnych Podlasiaków: hetmana Jana Klemensa Branickiego (XVIII w.) i Zygmunta Glogera (XIX w.) – badacza i popularyzatora pamiątek narodowej przeszłości.

12 września | sobota

11.00 Z Branickim w podróży - podróż dalsze i bliższe w XVIII-wiecznej Rzeczypospolitej cieszyły się dużą popularnością wśród magnaterii i bogatej szlachty. Jan Klemens Branicki, właściciel wielkich włości, jeden z najbogatszych i najbardziej

utytułowanych ludzi swojej epoki, znaczną część życia spędzał w drodze. Kierunki i cele tych wypraw były związane ze wszystkimi sferami życia: edukacyjnymi, towarzyskimi, rodzinnymi, gospodarczymi, wojskowymi, czy dyplomatycznymi.

13 września | niedziela

11.00 Zygmunta Glogera wędrówki dolinami rzek i nie tylko Zygmunt Gloger, autor „Encyklopedii staropolskiej”, każdą wolną chwilę poświęcał na podróże podczas których poszukiwał pamiątek historycznych, korzystając ze wszelkich dostępnych środków lokomocji. Swoje zainteresowania badawcze kierował głównie na rodzinne Podlasie i pobliskie Mazowsze.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Wnętrz Pałacowych w Choroszczy oddział Muzeum Podlaskiego w Białymstoku
t 509 336 795 @ muzeum.wnetrz@muzeum.bialystok.pl ▶ <http://muzeum.bialystok.pl/>

CIECHANOWIEC

20 września

Jesień w polu i zagrodzie – II Festyn Etnograficzny

festyn / biesiada

11.00-18.00 W ramach Europejskich Dni Dziedzictwa Muzeum Rolnictwa im. ks. K. Kluka w Ciechanowcu zaprasza do aktywnego uczestnictwa w imprezie plenerowej pt. *Jesień w polu i zagrodzie* – II festyn etnograficzny.

Kultura kulinarna stanowi niezwykle ważny element dziedzictwa każdego narodu. Podlaskie dziedzictwo kulinarne, odgrywające znaczącą rolę w podtrzymywaniu rodzimej tradycji, cieszy się rosnącym zainteresowaniem Polaków i odwiedzających nasz region gości. Zachwycamy się zdrowymi podlaskimi produktami, wspaniałym smakiem i różnorodnością potraw wykonanych według przepisów naszych przodków.

Impreza pt. *Jesień w polu i zagrodzie* to interaktywna opowieść o tradycyjnym podlaskim pożywieniu prowadzona od produktu do potrawy. Muzeum nie potrafi zamknąć w gablotach smaków i zapachów, za to może poszerzyć wiedzę widzów w zakresie tradycyjnych sposobów pozyskiwania, przechowywania i przetwarzania surowców. Rytm życia wiejskiego wyznaczały przede

wszystkim pory roku. Wydarzenie ukaże życie obrzędowe wsi związane z porą jesienią, przybliży najbardziej charakterystyczne dla podlaskiej tradycji jesienne prace polowe i przydomowe, przypomni dawne sposoby konserwowania jesiennych produktów i przyrządzenia z nich pożywienia.

Impreza będzie obejmowała pokazy edukacyjne i zajęcia interaktywne dla dzieci i młodzieży, poświęcone tematyce zbiorów płodów rolnych oraz późniejszego ich przetwarzania i przygotowywania zapasów na zimę. Zorganizowane będą pokazy ginących rzemiosł m. in. kowalstwa – podkuwanie konia przy zabytkowej kuźni, – gręplowanie wełny owczej, kołodziejstwa – pokaz budowy kół drewnianych do wozu, strzecharstwa – układania strzechy słomianej, wypieku chleba w piecu chlebowym, wyciskania soków ze świeżych owoców, kiszenia kapusty, kopania ziemniaków motykami i kopaczką konną, wirowania mleka i wyrobu masła, obróbki ziarna – żarna ręczne i stępa i inne.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu
t (86) 277-13-28 @ artur.warchala@muzeumrolnictwa.pl ▶ <https://muzeumrolnictwa.pl/>

CZYŻEW

12-20 września

W kulturalnej podróży historia nie nuży, czyli Ziemia Czyżewska zaprasza!

wystawa, warsztaty,
zwiedzanie

Podróż po historii Ziemi Czyżewskiej podczas: zwiedzania ekspozycji muzealnych, oglądania wystawy *Ziemia Czyżewska wczoraj i dziś* oraz uczestniczenia w warsztatach artystycznych dla dzieci i młodzieży pt. *Wędrówki po historii ziemi Czyżewskiej*.

Podczas czterech dni tj. 12-13.09. i 19-20.09.:

1. Zwiedzanie muzeum (bezpłatne):

11.00-17.00 z przewodnikiem co godzina (ostatnie zwiedzanie o godz 17.00)

10.30-18.00 indywidualne, bez przewodnika

2. Wystawa: m.in. prace plastyczne i zdjęcia prezentujące *Ziemię Czyżewską wczoraj i dziś*

15.00 do 16.00 Zajęcia artystyczne (temat i technika – niespodzianka)

ORGANIZATOR:

→ Gminny Ośrodek Kultury w Czyżewie

→ Muzeum Ziemi Czyżewskiej

☎ 604530457 @ ankazimierczuk@op.pl ▶ <http://www.gokczyzew.pl>

DOBRZYŃIEWO DUŻE

20 września

Etnomusical „Od Kupalnocki do wesela” – reportaż

projekcja / prezentacja

Plenerowa premiera reportażu na temat powstawania etnomusicalu *Od Kupalnocki do wesela*.

w gminnych pejzażach. Projekt realizowany ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu EtnoPolska 2020.

Etnomusical to filmowa historia miłosna – pełna muzyki i tańca z polską wsią w tle, swoista muzyczna podróż przez sielskie obejścia chat i tradycyjne izby, obrzędy, obyczaje, pracę i zabawę – innymi słowy: „Wsi spokojna, wsi wesoła!” w pełnej krasie. Film przedstawia podlaskie pejzaże, zabawy w dawnym stylu w narwiańskim plenerze z ogniami i wiankami. Ukazuje roczny cykl życia wsi wypełniony tradycyjną obrzędowością i utkaną rodzącą się miłością między bohaterami. Osią czasu są obrzędy: Kupalnocka, Dożynki, Kiszanie kapusty, Darcie pierza, Wianek przedślubny. Przedsięwzięcie realizowane jest w Podlaskim Muzeum Kultury Ludowej, nad rzeką Narwią oraz

18.00 W ramach EDD organizatorzy zapraszają do obejrzenia reportażu z realizacji tego projektu muzycznego o podlaskiej obyczajowości. Przedsięwzięcie zakłada wykorzystanie współczesnych środków przekazu w celu przybliżenia wiejskich tradycji. Reportaż będzie zawierał: wypowiedzi twórców i artystów, fragmenty filmu oraz kulisy produkcji filmu, którego premiera przewidywana jest na październik bieżącego roku.

Miejsce: Projekcja odbędzie się w kinie plenerowym na placu przy Gminnym Centrum Kultury w Dobrzyńowie Dużym. Dodatkowe atrakcje: występ muzyczny oraz poczęstunek. Atmosfera piknikowo-wspominkowa.

ORGANIZATOR:

→ Gminne Centrum Kultury w Dobrzyńowie Dużym

☎ 501 324 937 @ promocja@gckdobrzyńowo.pl ▶ <http://www.gckdobrzyńowo.pl/>

DROHICZYN

12 września

Zaczęło się 17 września – inscenizacja wywózek na Syberię

rekonstrukcja historyczna

17.00 W latach 1939-41 na wschodnich terenach Rzeczypospolitej okupant sowiecki aresztował i wywiozł setki tysięcy kobiet, mężczyzn i dzieci. Wiele osób zginęło w czasie nieludzkiej podróży oraz przymusowej pracy.

W ramach obchodów 81 rocznicy wkroczenia sowiektów na wschodnie tereny

Rzeczypospolitej przedstawimy widowisko historyczne dotyczące tragedii mieszkańców tych ziem. Inscenizacja wywózki na sybir mieszkańców Drohiczyzna ma w sposób jak najbardziej realistyczny ukazać tragedię ludności cywilnej w okresie okupacji sowieckiej. Represje okupanta dotknęły wszystkich bez względu na pochodzenie, zawód, religię.

ORGANIZATOR:

→ Stowarzyszeniem Pasjonatów Historii Ziemi Podlaskiej Oraz Kolekcjonerów Militariów Grupa Wschód

☎ 797125091 @ stowarzyszenie.grupa.wschod@gmail.com

➤ <https://www.facebook.com/StowarzyszenieGrupaWschod/>

FILIPÓW

12 września

„Nasza droga - a wszystko zaczęło się od raka. 450-lecie nadania herbu Filipowa”

gawęda / opowieść,
inscenizacja / pokaz

18.00 *Nasza droga - a wszystko zaczęło się od raka. 450-lecie nadania Herbu Filipowa - to montaż słowno-muzyczny opowiadający o drodze Filipowa do uzyskania herbu raka i praw miejskich w 1570 r.*

Wykorzystana w montażu muzyka będzie wykonywana na żywo. W zależności od sytuacji wydarzenie może mieć charakter online. Więcej szczegółów wkrótce.

ORGANIZATOR:

→ Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Filipowie

☎ 694827052 @ gok@filipow.pl ➤ <http://gokis.filipow.pl/>

FILIPÓW

RATON DOLINĄ ROSPUDY 21,097 km
POWSKI BIEG JAĆWINGA 12,5 km
 Filipów 1 maja Godz. 12:00

20 września

„Nasza droga” – Filipowski Bieg Jaćwinga. 450-lecie nadania herbu Filipowa.

wycieczka / spacer

Filipowski Bieg Jaćwinga to zawody biegowe, których trasa promuje malowniczy krajobraz kulturowy gminy Filipów.

Filipowski Bieg Jaćwinga to zawody biegowe, których trasa wynosi 12,5 km i przebiega przez malownicze i urozmaicone miejsca gminy Filipów, m.in. wzdłuż jezior i lasów. Wydarzenie ma na celu popularyzację aktywnego stylu życia, zwłaszcza wśród osób młodych, jak i innych mieszkańców gminy Filipów oraz sąsiednich gmin i miast. Dodatkowo, poprzez swoją

malowniczą trasę Filipowski Bieg Jaćwinga promuje Filipów jako miejsce ciekawe turystycznie, bogate w piękne widoki z długą historią. Zwłaszcza w tym wyjątkowym dla nas roku, kiedy obchodzimy 450-lecie nadania herbu Filipowa.

20 września | niedziela

12.00 - 15.00 Najważniejsze zabytki: kościół parafialny z I połowy XIX w., cmentarz żydowski, a w Mieruniskach ruiny kościoła ewangelickiego z XVII w. i park dworski.

ORGANIZATOR:

→ Stowarzyszenie Aktywni Znad Rospudy
 → Wójt Gminy Filipów → Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Filipowie
 t 694827052 @ gok@filipow.pl

GRAJEWO

12 września

Droga do spełnienia marzeń – morskie opowieści

spotkanie (z twórcą, podróżnikiem, regionalistą), warsztaty, zajęcia edukacyjne

W setną rocznicę Zaślubin Polski z Morzem zapraszamy dzieci, młodzież i dorosłych na barwną opowieść marynarza, podróżnika i pasjonata Michała Tomczaka o spełnionych marzeniach i niespodziankę dla miłośników żeglarstwa – warsztaty wiązania wężła marynarskiego.

11:00 - 12:00 Spotkanie autorskie Michała Tomczaka, wilka morskiego, pasjonata i podróżnika, który opowie nam o swojej *Drodze do spełnienia marzeń*. Podczas morskich

opowieści dowiemy się, skąd wzięta się jego pasja i jak wpłynęła na jego nietuzinkowe życie. Zwieńczeniem prelekcji będzie pamiątkowe zdjęcie z podróżnikiem.

12:00 - 12:30 Miłośnicy żeglarstwa będą mogli uczestniczyć w warsztatach wiązania marynarskiego wężła.

12:30 - 13:30 Warsztaty dla dzieci z recyklingu pt. *Morskie statki*.

ORGANIZATOR:

→ Centrum Tradycji Mleczarstwa - Muzeum Mleka w Grajewie
 t 86 262 10 67 @ promocja@muzeummleka.pl ▶ <http://www.muzeummleka.pl/pl>

19 września

„Szczęśliwie ocalony”

Grajewska Izba Historyczna zaprasza na spotkanie wspomnieniowe o podporuczniku Ryszardzie Jeleckim, „szczęśliwie ocalonym” obrońcy Grodna 1939 r., więźniu Ostaszkowa, Sybiraku i żołnierzu 2 Korpusu.

11:00 – 13:00 Szczęśliwie ocalony
→ Robert Wróblewski opowiada o podporuczniku Ryszardzie Jeleckim, obrońcy Grodna 1939 r., więźniu Ostaszkowa, Sybiraku i żołnierzu 2 Korpusu.
→ prezentacja pamiątek z rodzinnej kolekcji

ORGANIZATOR:

→ Grajewska Izba Historyczna

☎ 86 272 20 04 @ anna.chojnowska@gckgrajewo.pl ▶ <http://gih.grajewo.pl/>

12-13 września

„Moja Droga Przędzą Przeplatana”

projekcja, wystawa,
spotkanie, rzemiosło
/ kulinaria, warsztaty,
zwiedzanie

Moja Droga Przędzą Przeplatana to wydarzenie ukazujące różne drogi twórczości w janowskim ośrodku tkackim.

11.00 – 15.00 Przebędą Państwo swoistą drogę jaką należy pokonać, aby poznać historię janowskiego tkactwa. Oprowadzać po wystawie i wtajemniczać w tę trudną technikę tkacką będzie artystka z najmłodszego pokolenia twórców janowskiej tkaniny dwuosnowowej.

W Izbie Tkactwa czekać będzie na Państwa wystawa prezentująca unikatowe wzornictwo tkanin dwuosnowowych, obrazująca jaką drogę przeszła tkanina od połowy XIX w., czyli okresu pojawienia się jej na Podlasiu, do współczesnych wzorów janowskich.

Będziecie mieli Państwo możliwość poznania całego procesu tkackiego – od pozyskania runa owczego, poprzez przędzenie, przygotowanie krosna, do wykonania unikalnych na skalę światową dywanów dwuosnowowych. Uczestnictwo w warsztatach przy ponad stuletnich krosnach pozwoli

Państwu wziąć udział w jednym z etapów tej drogi.

Organizatorzy zaplanowali również spotkania z twórczyniami janowskiej tkaniny, które opowiedzą swoją historię o tym, jak wyglądała ich droga do twórczości ludowej. Zaprezentują się między innymi twórczynie, które biorą udział w tegorocznym projekcie *Mistrz Tradycji* dofinansowanym ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W trakcie trwania wydarzenia w Izbie prezentowane będą filmy opowiadające o janowskich artystkach.

Po odwiedzeniu Izby zapraszamy w dalszą drogę po Szlaku Rękodzieła Ludowego Województwa Podlaskiego i zawitanie do pracowni janowskich tkaczek, a także innych twórców. Przed podróżą po pracowniach polecamy jeszcze obejrzenie wystawy plenerowej *Eleonora Plutyńska. W poszukiwaniu zaginionych splotów*.

ORGANIZATOR:

→ Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki w Janowie

☎ 501814313 @ karolinamej@gmail.com

▶ <https://www.facebook.com/Izba-Tkactwa-Dwuosnowowego-w-Janowie-2240608969553163/>

MALESOWIZNA

14-18 września

„U źródeł Szeszupy”

Suwalski Park Krajobrazowy zaprasza grupy szkolne na wycieczki z przewodnikiem ścieżką poznawczą U źródeł Szeszupy.

Wędrówka rozpoczyna się w Malesowiznie, nieopodal źródeł rzeki Szeszupy i jest opowieścią o losach ludzi, którym przyszło żyć w jej pobliżu. W miejscowości Szeszupka

znajduje się cmentarz ewangelicki – pamiatka po przybyłych tu w drugiej połowie XVIII w. kolonistach niemieckich. W Wodźkach – wsi założonej pod koniec XVIII w. przez uciekających przed represjami religijnymi staroobrzędowców znajduje się zabytkowa molenna oraz cmentarz.

Termin i godzina ustalane są indywidualnie.

wycieczka / spacer

ORGANIZATOR:

→ Suwalski Park Krajobrazowy

☎ 87 569 18 01 @ krajobraz@spk.wrotapodlasia.pl ▶ <https://www.spk.org.pl/>

PUCHŁY

13 września

„Wszystkie drogi prowadzą do domu”

warsztaty

Każda droga zaczyna i się kończy w domu. Droga do tradycji również.

11.00- 21.00 Podczas kameralnych warsztatów organizatorzy spróbują zwrócić uwagę uczestników na to, jak daleko odeszliśmy od tradycji związanej z codziennym życiem na wsi i od bogactwa, jakie ona niesie. Pokażą, jak ważną rolę odgrywał w tym wszystkim nasz dom. Dom, który był nie tylko miejscem schronienia i odpoczynku, ale także miejscem rozwoju duchowego, emocjonalnego i artystycznego.

Podczas warsztatów zainteresowani poznają tajniki tworzenia wycinanki z papieru oraz zdobień z drewna. Będzie można również posłuchać, jak niegdyś śpiewano wykonując te dzieła sztuki ludowej, ale też oświadczyć przekonanie o swoich talentach muzycznych. Uczestnicy warsztatów będą uczyć się jak rozpoznać to, co rośnie wokół domu i w zagrodzie. Etnobotanik podpowie, co można wykorzystać w kuchni, a co przyda się podczas wróżenia.

ORGANIZATOR:

→ Stowarzyszenie Dziedzictwo Podlasia

☎ +48 602430772 @ sdp@podlasie.org ▶ <http://podlasie.org/>

13 września

„Tam i z powrotem”

Tam i z powrotem to spotkanie, którego głównym zadaniem jest ocalenie od zapomnienia historii osób, które opuściły swoje miejscowości w trakcie Bieżeństwa i po roku 1918 zdecydowały się na powrót do domu.

17.00- 19.00 Organizatorzy w ramach tegorocznych Europejskich Dni Dziedzictwa zapraszają na spotkanie z autorami książek, które dotyczą problemu Bieżeństwa oraz powrotu z Bieżeństwa. Wydarzenie ma na celu przybliżenie historii osób w drodze, podróży na obczyznę oraz powrotu do domu,

w którym mieszkał już ktoś inny. Słowo, muzyka i obraz pozwolą wczuć się w rolę tych, którzy ponad sto lat temu musieli przeżyć niewyobrażalną dzisiaj podróż uciekając przed wojną oraz rewolucją.

W programie:

- Spotkanie autorskie (zwracające uwagę na dodatkowe dwa aspekty: a) problem cyfelnictwa w społeczeństwie, b) słowo pisane jako nośnik energii społecznej)
- Prezentacja zdjęć z Bieżeństwa, ilustrowana śpiewem lokalnego pieśniarza ludowego.

wykład / prelekcja, projekcja
/ prezentacja, spotkanie
(z twórcą, podróżnikiem,
regionalistą)

ORGANIZATOR:

→ Fundacja Oikonomos

t 606667444 @ czestmir@hotmail.com ▶ <http://oikonomos.pl/>

PARTNER:

→ Akademia Supraska

→ Parafia prawosławna pw. św. Mikołaja w Topilcu

OIKONOMOS

AKADEMIA SUPRASKA

19 września

„Ostatnia Droga”

wykład / prelekcja, projekcja
/ prezentacja

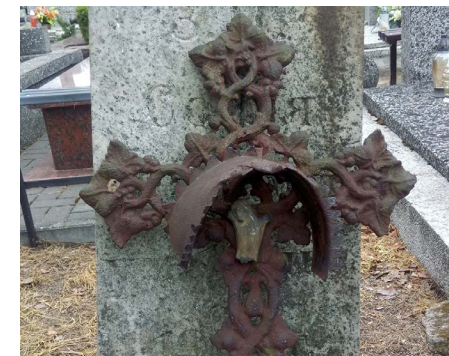
Ostatnia droga to wydarzenie organizowane przez Fundację Oikonomos, mające na celu przedstawienie pogrzebu jako czasu przejścia z życia doczesnego do wieczności.

Ostatnia Droga, w którą każdy z nas kiedyś się wybierze, pozwoli nam spojrzeć na śmierć oraz związane z nią obrzędy z perspektywy kultury pogranicza.

17.00- 19.00 w programie wydarzenia:

- Spotkanie z antropologiem kultury, który przedstawi obrzędowość pogrzebu z perspektywy kultury pogranicza,
- Koncert zespołu ludowego śpiewającego pieśni pogrzebowe,

→ Prezentacja zdjęć zabytkowych krzyży nagrobnych. Fotografie zostaną wykonane przez wolontariuszy, uczestników obozu dokumentującego zapomniane cmentarze oraz groby i zostaną zademonstrowane na zakończenie naszego projektu.

ORGANIZATOR:

→ Fundacja Oikonomos

t 606667444 @ akademia@oikonomos.pl ▶ <http://oikonomos.pl/>

PARTNER:

→ Akademia Supraska

OIKONOMOS

AKADEMIA SUPRASKA

SUPRAŚL

20 września

„Droga do ikony”

11.00- 12.30 *Droga do ikony* to spotkanie z ikonografką i muzeologką, która z perspektywy swojego wieloletniego zawodowego doświadczenia opowie o ikonie zarówno od strony teologiczno-duchowej, jak i artystycznej.

Ikona jako przedmiot kultu stanowi nieodzowny element podlaskiej historii i tradycji. Przyciąga swoją duchowością, symboliką oraz szczególnym sposobem wykonania, który wymaga przestrzegania etapowości i kontynuowania przekazu zawartego w kanonie.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Ikon w Supraślu Oddział Muzeum Podlaskiego w Białymstoku
t 509336829 @ a.jurgilewicz_s@muzeum.bialystok.pl ▶ <http://muzeum.bialystok.pl/>

spotkanie (z twórcą,
podróżnikiem, regionalistą)

Anna Motowicka ukończyła Wydział Ikonograficzny przy Moskiewskiej Duchownej Akademii Teologicznej w Siergiejew Posad. Oferując swoją wiedzę i doświadczenie zdobyte w ramach pięcioletnich studiów, uczestniczyła w pracach związanych z powstaniem ekspozycji stałej w Muzeum Ikon.

Podczas spotkania realizowanego w ramach 28 edycji EDD opowie o swojej przygodzie z ikoną, która w jej życiu zarówno prywatnym jak i zawodowym zajmuje istotne miejsce.

TYKOCIN

12 września

Szlakiem Architektury Drewnianej Tykocina

projekcja / prezentacja,
wycieczka / spacer

Centrum Badań nad Historią i Kulturą Małych Miast w Tykocinie zaprasza na wycieczkę Szlakiem Architektury Drewnianej Tykocina. Po pieszej wędrówce uliczkami i podwórkami miasteczka organizatorzy przygotowali podróż filmową.

Program wydarzenia:

11.30 – 14.00 Wycieczka Szlakiem Architektury Drewnianej Tykocina.

15.00-16.30 Pokaz filmów o architekturze drewnianej Tykocina w Domu przy Placu Czarnieckiego 10:

→ **film dokumentalny pt. *Mój pałac taki*** z 2020 roku zrealizowany został przez

Centrum Badań nad Historią i Kulturą Małych Miast w ramach projektu „Biografia domu-historia miasta. Osobiste konteksty architektury drewnianej Tykocina”

→ **film *Tykociński Kosmos*** Beaty Hyży-Czołpińskiej (2015) zrealizowany dla TVP Białystok.

ORGANIZATOR:

→ Centrum Badań nad Historią i Kulturą Małych Miast w Tykocinie
→ Właściciele zabytkowych drewnianych domów w Tykocinie
t 505 029 309 @ pedziwiatr@wp.pl ▶ <https://www.placczarnieckiego10.net>

12-13 września

„Wpisany w Gwiazdę Dawida - Krzyż” - spotkanie z filmami Grzegorza Linkowskiego

projekcja / prezentacja

Muzeum w Tykocinie zaprasza na spotkanie z Grzegorzem Linkowskim i jego filmami dokumentalnymi pokazującymi skomplikowaną drogę do przeszłości i wiary, jaką przeżył ks. Romuald Jakub Weksler-Waszkineł.

Wychowywał się w rodzinie głęboko wierzących katolików. Zdziwił go więc opór ojca, gdy przed maturą oświadczył, że po jej zdaniu wstąpi do seminarium duchownego. Wbrew niezgodzie ojca zrealizował swe postanowienie. Przed dopuszczeniem do święceń przełożeni seminarium poinformowali go, że jego metryka jest podrobiona, istnieją zatem wątpliwości, czy jest ochrzczony. Wtedy

powróciły odległe wspomnienia z dzieciństwa. Wtedy też, ulegając jego naciskom, matka wyznała mu prawdę. Dowiedział się, że jest Żydem uratowanym z getta w Święcianach na Wileńszczyźnie.

12 września | sobota

17.00 Spotkanie z reżyserem Grzegorzem Linkowskim i pokaz filmów ...Wpisany w Gwiazdę Dawida - Krzyż i Marsz Żywych

13 września | niedziela

11.00, 13.00, 15.00 Pokaz filmu ...Wpisany w Gwiazdę Dawida - Krzyż

ORGANIZATOR:

→ Muzeum w Tykocinie Oddział Muzeum Podlaskiego w Białymstoku
t 50600661 @ kosel.boguslaw@gmail.com • <https://www.facebook.com/muzeumwtykocinie/>

20 września

„Zdobnictwo drzwi wiejskich na Podlasiu”

wystawa

Na wystawie zostaną zaprezentowane drzwi wejściowe do chałup z terenu województwa podlaskiego, znajdujące się w zbiorach Podlaskiego Muzeum Kultury Ludowej.

Tegoroczna myśl przewodnia Europejskich Dni Dziedzictwa: *Moja droga*, zaprasza nas do zastanowienia nad wieloma wątkami. Temat ten można rozumieć metaforycznie, ale też jak najbardziej materialnie. Każda fizyczna droga zaczyna się i kończy przekroczeniem progu i otwarciem drzwi do własnego mieszkania. W Podlaskim Muzeum Kultury Ludowej to właśnie drzwi chcemy uczynić naszym głównym tematem promującym EDD.

20 września | niedziela

12.00 Zapraszamy serdecznie na otwarcie ekspozycji czasowej „Zdobnictwo drzwi wiejskich na Podlasiu”. Wystawa będzie przedstawiała tradycje zdobnicze zarówno samych drzwi, jak też elementów kołaskich, stanowiących ich uzupełnienie (zawiasy, zamki, klamki).

Wystawa będzie prezentowana w budynku z Bobry Wielkiej.

Serdecznie zapraszamy do odwiedzenia Podlaskiego Muzeum Kultury Ludowej

ORGANIZATOR:

→ Podlaskie Muzeum Kultury Ludowej
t 509336474 @ p.sianko@pmkl.pl • <http://www.skansen.bialystok.pl/>

KOORDYNATOR WOJEWÓDZKI

→ Biuro Dziedzictwa Narodowego

Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego

15-097 Białystok, ul. M. Curie- Skłodowskiej 14

Katarzyna Kłoczko-Arent @ katarzyna.kloczko@wrotapodlasia.pl

→ www.wrotapodlasia.pl

TEKSTY:

→ MATERIAŁY ORGANIZATORÓW

FOTOGRAFIE:

→ ze zbiorów: organizatorów, Narodowego Instytutu Dziedzictwa, Laureaci konkursu „Krajobrazy Pogranicza” organizowanego przez Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Białymstoku w 2016 r., Igor Peszechonov-Mickewicz

→ na okładce: Pałac Branickich w Choroszczy

PROJEKT IDENTYFIKACJI WIZUALNEJ EDD:

→ Zofia Oslislo-Piekarska, Waldemar Węgrzyn / Printscreen

SKŁAD I ŁAMANIE:

→ Ewa Chrapan

© wszelkie prawa zastrzeżone

Narodowy Instytut Dziedzictwa

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017-2022

Organizatorzy zastrzegają sobie prawo do zmian w programie!

NUMER ISBN 978-83-66160-51-4

PATRONATY MEDIALNE:

